

FM: Augstais ražošanas cenu pieaugums neliedz apstrādes rūpniecībai augt par 2,6% 2022. gadā

Publicēts: 03.02.2023.

[Jaunami](#)

[Rūpniecība](#)

[Tautsaimniecības analīze](#)

Pērnais gads Latvijas apstrādes rūpniecības nozarē noslēdzies ar 2,6% izaugsmi, kas ir par 4,7 procentpunktiem mazāka nekā 2021. gadā, liecina jaunākie Centrālās statistikas pārvaldes dati. Pērnā gada pirmajā pusgadā ražošanas apjomi salīdzināmās cenās pieauga par 6,6%, kad nozare turpināja 2021. gadā uzņemto izaugsmes tempu, taču otrajā pusgadā ražošanas apjomi samazinājās par 0,9%, ko ietekmēja augstās energoresursu izmaksas, dārgās izejvielas un ārējā pieprasījuma samazināšanās. Taču, ņemot vērā rekordaugsto ražošanas cenu pieaugumu, nozares izaugsme 2022. gadā liecina par uzņēmēju spēju pielāgoties skarbākiem apstākļiem.

Rūpniecības nozare kopā pērn augusi par 0,8%, ko negatīvi ietekmēja sarukums 11,5% apmērā elektroenerģijas un gāzes apgādē, bet ieguves rūpniecības izlaide samazinājusies par 0,6%. Tā kā apstrādes rūpniecības īpatsvars rūpniecībā veido 80,7%, izaugsme 2,6% nodrošina arī visas rūpniecības izaugsmi 2022. gadā. Savukārt pērnā gada decembrī rūpniecībā fiksēts ražošanas apjomu samazinājums par 4,4%, tostarp 6,2% sarukums elektroenerģijas un gāzes apgādē, 3,6% samazinājums apstrādes rūpniecībā un apjomu kritums par 17,8% salīdzinoši mazajā ieguves rūpniecībā.

Pēc 4,2% izaugsmes apstrādes rūpniecībā pērnā gada novembrī, decembrī apjomi samazinājās par 3,6%. Lieli ražošanas apjomu kritumi bija tādās nozarēs kā poligrāfija un ierakstu reproducēšana (-39%), kas saistīta arī ar norisēm kokrūpniecības nozarē, ķīmisko vielu un produktu ražošanā (-29%), būvmateriālu ražošanā (-25,3%), ko ietekmēja gan augošās ražošanas izmaksas, gan problēmas būvniecības nozarē. Apjomu kritums fiksēts arī metālizstrādājumu ražošanā (-15%), un iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošanā (-38%). Turpretī pēc sešu mēnešu pārtraukuma 3,3% izaugsmi uzrādījusi kokrūpniecības nozare, kas ir lielākā no apstrādes rūpniecības apakšnozarēm. Ievērojama izaugsme arī datoru, elektronisko un optisko iekārtu (+44,4%) un elektrisko iekārtu (+13,9%) ražošanā. Arī iekārtu un ierīču remonts un apkope augusi par 24%.

Apgrozījuma pieauguma temps apstrādes rūpniecībā 2022. gada otrajā pusē samazinājās un decembrī apgrozījums bija par 9,6% lielāks nekā gadu iepriekš, kas ir otrs zemākais pieaugums pērnā gada laikā (+21,8% 2022. gadā kopā). Sašaurinoties izejvielu importa tirgum, apgrozījums vietējā tirgū 2022. gada otrajā pusgadā auga ievērojami straujāk (+20,1%) nekā eksporta tirgū (+8,9%).

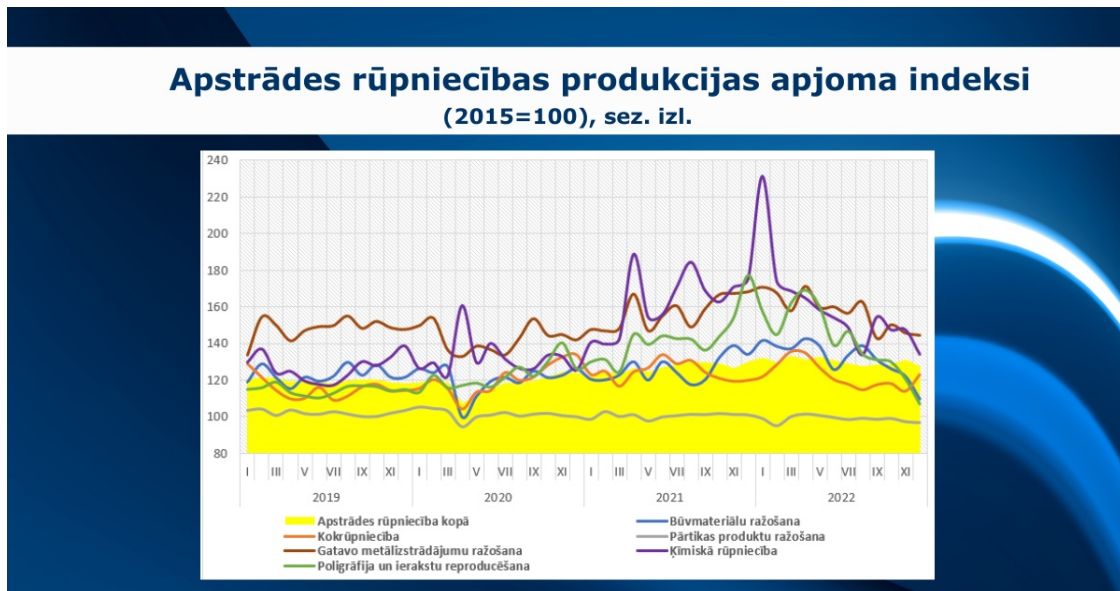
Pērnā gada decembrī elektroenerģijas un gāzes apgādes apjomi saruka par 6,2%. Elektroenerģijas apjomi ražoti par 4,6% mazāk nekā gadu iepriekš, ko noteica 42% ražošanas apjomu samazinājums hidroelektrostacijās un 18,8% palielinājums koģenerācijas staciju izlaidē. Decembrī ierasti elektroenerģijas apjomi tiek saražoti lielos apjomos, arī pērnā gada decembris nav izņēmums, tādējādi elektroenerģija importēta 1,1 reizi vairāk nekā eksportēta. Taču 2022. gadā kopā importa apjomi bija 1,9 reizes lielāki par eksporta apjomiem.

Ražošanas cenas apstrādes rūpniecībā pērnajā gadā pieauga par 19,1%, kas ir augstākais rādītājs novērojumu vēsturē un par 6,6 procentpunktiem pārsniedz 2021. gada pieaugumu. Savukārt pērnā gada decembrī ražošanas cenas palielinājās par 16,6%, tostarp lielākie pieaugumi tieši energoietilpīgākajās apakšnozarēs, kā būvmateriālu (+33,7%) un pārtikas produktu (+26,3%) ražošanā.

Eiropas Komisijas apkopotais apstrādes rūpniecības konfidences indekss šā gada janvārī norāda uz nelielu noskaņojuma uzlabošanos nozarē. Rūpnieku konfidence gan Eiropā, gan Latvijā pasliktinājās kopš pagājušā gada februāra, bet pērnais decembris un šā gada janvāris ir pirmie divi mēneši, kad rūpnieki aptaujās norāda uz nelielu situācijas uzlabošanos nozarē, ko galvenokārt nodrošina optimisms par turpmāku ražošanas apjomu palielināšanos, turpretī kā galvenais nozares ierobežojošais

faktors tiek minēts pieprasījuma trūkums. Arī kopējais ekonomikas konfidences indekss norāda uz līdzīgām pozitīvām izmaiņām, ko Eiropā nodrošina visu nozaru konfidenci rādītāju uzlabošanās, izņemot būvniecību. Savukārt Latvijā noskaņojums uzlabojas visos rādītājos, izņemot patērētāju noskaņojumu.

Paredzams, ka 2023. gads apstrādes rūpniecībai būs sarežģīts, ko ietekmēs ražošanas apjomu samazinājums gada pirmajā pusgadā un joprojām augstās ražošanas izmaksas.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-augstais-razosanas-cenu-pieaugums-neliedz-apstrades-rupniecibai-augt-par-26-2022-gada>